

REPORTAGE

TEKST: LONIE GROEN, DEWI HOUTINK-FOTO: TACO VAN DER EB, JAW JONG EN MARCEL ROB

Gluren bij de 'dure' buren

Gluren bij de buren, altijd leuk. En helemaal als die buren bijzonder wonen, in een monument. Het gluren mag weer, dit weekend, want het is Open Monumentendag. Het lijkt zo mooi, wonen in een slot of in een oud gemaal, maar hoe is dat eigenlijk? We vroegen het de bewoners van drie bijzondere monumenten.

'Soms tocht het, maar ik ben niet zo'n koukleum'

Sonja Wesselink woont in een voormalige wijnkoperij aan de Hogewoerd in Leiden.

Moest ze dat wel doen? In een monument gaan wonen? Met al die trappen? Op haar leeftijd? Psycholoog Sonja Wesselink (76) trok zich niks aan van de vraagtekens die anderen plaatsten bij haar keuze om te wonen in de voormalige wijnkoperij aan de Hogewoerd in Leiden, bestaande uit drie woonlagen. „Ik hou van oud.”

Wesselink woont er nog maar zes jaar, maar ze kent het vierhonderd jaar oude pand al heel lang. Een groot deel van haar leven loopt en fietst ze er al langs. De tekst 'wijnkoperij' prijkt al die tijd op de gevel, als herinnering aan de twee eeuwen dat er wijn werd verkocht. „Toen ik nog studeerde, had ik geen cent te makken. Ik dacht altijd: 'hier moet ik geen wijn kopen, die zal wel veel te duur zijn.'” Later kwam ze er, door diverse verhuizingen, niet meer zo gauw voorbij.

Wesselink zag hoe het pand verloederde na het opheffen van de wijnkoperij. „Het was een bouwval.” Het is trouwens niet één pand, het zijn er drie: Hogewoerd 59, 61 en 61A. Ooit werden ze samengevoegd en in 1802 werd de wijnkoperij er gevestigd die ruim 200 jaar bleef bestaan. „Die is al die tijd handen geweest van de familie Maat. De familienaam staat nog altijd op de brievenbus in mooi Amsterdamse School-schrift.” Na de aankoop, in 2014, door Stichting Diogenes, hoeder van de Leidse binnenstad, werden het weer drie afzonderlijke panden. Wesselink bewoont er eentje, bij elkaar 156 vierkante meter. Ze heeft geluk gehad, vindt ze, dat ze zag dat het te huur stond én ervoor in aanmerking kwam. De huur is namelijk best fors.

Het pleisterwerk beneden, met zijn originele muren en balken, getuigt van de geschiedenis van samenvoegen en scheiden. „Je kunt precies zien waar de openingen zaten waardoor je, toen het nog een wijnkoperij was, van het ene naar het andere pand kon lopen.” Wesselink wijst op een schilderij aan de wand. Daarachter zit een luikje verstopt dat vroeger diende als doorgeefluik ofwel kassa. Dat laat wat geluid door. „De buurman, een politicus, voert veel vertrouwelijke gesprekken die niet voor mijn oren bestemd zijn. Ik wil ze niet horen.” Het schilderij moet het geluid dempen. Door het sluiten van een hippe stalen tussendeur in de pijpenlade die het huis eigenlijk is, kan ze het burengeluid ook wat weren. Dat is wel handig, want de psycholoog voert in de buurt van het luik ook vertrouwelijke gesprekken, namelijk met de cliënten die ze sporadisch nog ontvangt. Haar cliënten voelen zich prettig in die ruimte. „Er zijn er die zeggen: 'als ik hier binnenkom, valt een deel van mijn problemen al van me af.'”

De cliënten zitten op een slaapbank die Wesselink af en toe gebruikt als het 's nachts heel heet is. Beneden is het koeler dan boven op de tweede. Soms heeft ze last van gegil, buiten op straat, afkomstig van voorbijgaande studenten. „Dat is niet anders. Je zit hier in de binnenstad. Ik heb graag alles bij de hand en het is leuk om met mijn kleinkinderen zo de stad in te kunnen.” Koud heeft ze het nooit. „Het huis is goed geïsoleerd, er zit vloerverwarming in en ik heb overal dubbelglas, behalve aan de

'Sommigen zeggen: bij binnenkomst, valt een deel van mijn zorgen weg'

voorkant. Voor de trap heb ik een gordijn gehangen, tegen de tocht. Ach, ik ben niet zo'n koukleum.” Helemaal achterin op de begane grond, waar het licht vanuit de gezamenlijke binnentuin binnenvalt, heeft ze haar schildersatelier. De ruimte heeft openslaande deuren naar een kleine, ommuurde, gemeenschappelijke binnentuin waar Wesselink haar burens ontmoet en soms aan het einde van de dag zit te borrelen. Haar zitje staat enkele meters van dat van de buurvrouw. Hartstikke gezellig vindt Wesselink het. Ze is zelfs bonusoma geworden van het buurmeisje. „Je moet natuurlijk wel goed met je burens kunnen opschieten. In het verleden is dat hier een keer misgegaan. Omdat je hierachter zo dicht op elkaar zit, zou het fijn zijn als we, bij een verhuizing, nieuwe burens konden laten hospiteren.”

De keuken op de eerste, met zijn servieskast met 16e-eeuws glas en de schouw met schildpadtegeltjes, is het pronkstuk. Gelukkig kan de psycholoog met haar 1 meter 64 prima uit de voeten met het lage aanrecht. Voor bezoek dat een uitje wil snijden, heeft ze een aanrechtverhoger; een plank op pootjes. Ze wil hier nog heel lang blijven wonen. Als het aan haar ligt gaat ze er enkel na haar overlijden uit.

